

Sygn. akt IV KK 278/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Roman Sądej

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **A. G.**

skazanego za czyn z art. 209 § 1 kk przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 24 września 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 25 września 2013 r.

- 1) uchyla wyrok Sądu Rejonowego w G. i przekazuje temu Sądowi sprawę A. G. do ponownego rozpoznania;**
- 2) kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

A. G. został oskarżony (k.151) o to, że: pkt 1. w okresach od 1.09.2000 r. do 27.03.2007 r., od 28.06.2007 r. do 25.05.2008 r. od 9.07.2008 r. do 25.03.2009 r., od 25.06.2009 r. do 19.10.2009 r. i 15.12.2009 r. do 1.02.2012 r. w G. uporczywie uchylał się od obowiązku płacenia alimentów na utrzymanie syna K.G. w wysokości po 150 zł, a od lipca 2003 r. po 200 zł miesięcznie wynikającego z ugód zawartych przed Sądem Rejonowym w G. przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.; oraz pkt 2. w okresie od 3.08.2010 r. do 1.04.2011 r. w G. uporczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku płacenia alimentów w łącznej kwocie 550 zł na utrzymanie synów P. i R. J. przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k. Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 25 września 2013 r., A. G. został uznany winnym popełniania zarzucanych mu w pkt 1 i 2 części wstępnej wyczerpujących znamiona przestępstw z art. 209 § 1 k.k. przy czym przyjęto, że oskarżony czyny te popełnił w krótkich odstępach czasu, w sposób podobny, działając w warunkach ciągu przestępstw – i za to na zasadzie art. 209 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. skazano oskarżonego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrokiem tym rozstrzygnięto także o zaliczeniu na poczet orzeczonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności okresu pozbawienia wolności w sprawie (pkt 2 wyroku). Zobowiązano oskarżonego na zasadzie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie K. G., P. J. i R. J. Rozstrzygnięto o kosztach sądowych.

Wyrok Sądu Rejonowego w G., nie został zaskarżony przez strony, zyskując prawomocność 8 października 2013 r. (k. 181).

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść oskarżonego, wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając: rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 387 § 2 k.p.k., art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez Sąd wniosku oskarżonego, któremu nie sprzeciwił się prokurator i pokrzywdzeni, o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, mimo istnienia szeregu istotnych wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa, związanych z jego wcześniejszą karalnością, w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych zarzucanego w pkt 2 aktu oskarżenia i przypisanego

oskarżonemu czynu z art. 209 § 1 k.k., co doprowadziło do skazania go za uporczywe uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie synów P. i R. J. w okresie od dnia 3 sierpnia 2010 r. do 1 kwietnia 2011 r., pomimo tego, że wcześniejszym prawomocnym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 lipca 2012 r., został on skazany za niealimentację na rzecz synów P. G. i R. J. w okresie od 3 sierpnia 2010 r do maja 2011 r.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego oraz zawarty w niej wniosek końcowy zasługują na uwzględnienie.

Analiza akt przedmiotowej sprawy dokonana w kontekście wywiedzionego w kasacji zarzutu bezspornie dowodzi, że wyrok Sądu Rejonowego w G. dotknięty został rażąco i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą wskazanych w *petitum* skargi przepisów postępowania karnego. To zaś skutkowało koniecznością uchylenia wadliwego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

A. G. w postępowaniu będącym przedmiotem niniejszego osądu postawiono m. in. zarzut niealimentacji (pkt 2 aktu oskarżenia) w okresie od 3.08.2010 r. do 1.04.2011 r. na szkodę synów P. i R. J. Przypomnieć należy, że podstawą rozstrzygnięcia Sądu *meriti* w odniesieniu do tego oskarżonego stał się, zaakceptowany przez strony, wniosek złożony w trybie art. 387 k.p.k. o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności karnej. Brzmienie § 2 tego przepisu nie pozostawia żadnej wątpliwości co do tego, że z tej instytucji można korzystać wówczas gdy okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości, a strony postępowania nie sprzeciwią się temu wnioskowi. Zauważyć przy tym wypada, że owy *brak wątpliwości* dotyczy wszystkich *istotnych okoliczności w sprawie*. Dociekaniu – w kontekście sprawdzenia istotnych okoliczności w sprawie - podlega nie tylko kwestia sprawstwa czynu przez określoną osobę, ale wszelkie te okoliczności, które są istotne dla ustaleń o odpowiedzialności karnej sprawcy. Niewątpliwie do takich właśnie okoliczności popełnienia przestępstwa należy

ustalenie, czy oskarżony popełnił (czy też nie) zarzucany czyn, jaki i to kiedy bądź w jakim przedziale czasowym czyn popełniono. Konieczność dociekania w przedmiocie ewentualnego wystąpienia ujemnych przesłanek procesowych (art. 439 k.p.k.) dotyczy wszystkich postępowań w tym i postępowania prowadzonego w jednym z trybów konsensualnych. Tylko tak szeroko pojmowana dodatnia synteza „istotnych okoliczności sprawy” może prowadzić do uwzględnienia wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

Tymczasem, jak wynika z rozpoznawanego judykatu, brak skrupulatnej oceny przez Sąd Rejonowy wszystkich istotnych okoliczności sprawy, stał się przyczyną wydania wadliwego rozstrzygnięcia. W aktach sprawy o sygn. akt III K .../13 znajduje się co najmniej kilka informacji z Krajowego Rejestru Karnego o dotychczasowej karalności A. G. Z ostatniej informacji zawartej na k. 129 wynika, że oskarżony został m. in. skazany z czyn z art. 209 § 1 k.k. w sprawie o sygn. akt IX K .../11 przez Sąd Rejonowy w G. Ta okoliczność bezspornie winna skłonić procedujący Sąd do pozyskania informacji dotyczących tego skazania. Niezapoznanie się z treścią akt sprawy IX K .../11 a przynajmniej treścią wyroku wydanego w tej sprawie, w sposób istotny zaburzyło czynności kontrolne prowadzone w ramach przedmiotowego postępowania. Niemożliwym stało się bowiem nie tylko – jak zauważa skarżący - poprawne zweryfikowanie czasu popełniania przez oskarżonego zarzucanego mu w pkt 2 czynu ale także upośledziło – pierwszorzędne dla tego postępowania - czynności sprawdzające co do ewentualnego wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Z akt sprawy o sygn. akt IX K .../11 (k.82) i wydanego w tej sprawie wyroku zaocznego z dnia 13 lipca 2012 r. wynika, że A. G. został prawomocnie skazany za czyn niealimentacji popełniony w okresie od 3 sierpnia 2010 r do maja 2011 r. na szkodę synów R. J. i P. J. (przyp. SN - poprzednio .). Sąd Najwyższy podziela co do zasady wywody kasacyjne jednakże dostrzega także potrzebę weryfikacji skazań i okresów popełnienia czynów z art. 209 § 1 k.k. przez A. G. w sprawach IX K .../11 i III K .../13 (pkt 2) pod kątem wystąpienia w przedmiotowej sprawie *res iudicatae*. W ocenie Sądu Najwyższego przesądzenie w omawianej kwestii na etapie postępowania kasacyjnego byłoby jednak nietrafne z uwagi na przyjętą przez Sąd Rejonowy konstrukcję ciągu przestępstw wobec oskarżonego.

Zauważyć także należy, że wyjaśnienie wątpliwości zasygnalizowanej przez skarżącego z uzasadnieniu kasacji co do tego, czy P. G. i P. J. to ta sama osoba pokrzywdzona, na rzecz której oskarżony zobowiązany był do realizacji obowiązku alimentacyjnego, będzie możliwe na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału, w tym załączonych do akt odpisów orzeczeń Sądu Rejonowego w G., Wydział Rodzinny i Nieletnich (k. 49-53) oraz skróconego aktu urodzenia P. G. (k. 32v-wzmianka dodatkowa).

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy w G. uwzględni wytknięte powyżej uwagi i na podstawie poczynionych ustaleń wyda wolne od wad rozstrzygnięcie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku.